

Hjelmbrug – Evaluering for alle små køretøjer

Michael W. J. Sørensen (Via Trafik)

Annette D. Pedersen (Via Trafik)

Morten L. Jensen (Via Trafik)

Hvad er nyt i projektet?

Brug af cykelhjelme har i mange år givet meget debat blandt både fag- og lægfolk i både ind- og udland. De store spørgsmål har især været, hvad de sikkerhedsmæssige effekter er, og om hjelmbrug skal gøres til et lovkrav. Nyeste internationale studier dokumenterer entydigt at både cykelhjelme og påbud reducerer antal hovedskader. Brug af cykelhjelme er noget, som også nøje er blevet monitoreret af Rådet for Sikker Trafik siden 2004.

Diskussionen om hjelmbrug er blevet højaktualiseret ifm. forsøgsordning med små elektriske køretøjer som el-løbehjul, el-skateboards og selvbalerende køretøjer. Her var der indledningsvis ikke hjelmkrav, men ifm. at der blev registreret høj ulykkesrisiko og mange hovedskader blev der indført lovkrav fra januar 2022.

Via Trafik har som de eneste i Danmark registreret hjelmbrugen for små elektriske køretøjer i hele forsøgsordningen, dvs. fra 2019 til 2022, og vi vil i dette indlæg derfor evaluere effekten af dette hjelmpåbud.

Derudover har vi i både 2021 og 2022 også registreret og fulgt hjelmbrugen blandt brugere af manuelle små køretøjer som løbehjul, skateboards og rulleskøjter, som ser ud til at have fået en renæssance i bytrafikken.

Dette indlæg vil med andre ord give en samlet oversigt over hjelmbrug for alle små køretøjer i form af løbehjul med og uden motor (herunder både private og leje løbehjul), skateboard med og uden motor, forskellige varianter af selvbalerende køretøjer med motor samt rulleskøjter uden motor for forskelligt køn og aldersgrupper (børn og voksne). Hermed vil udviklingen blive evalueret/vurderet og indsatsområder for øget hjelmbrug foreslået.

Hvad var udfordringerne?

Selvom mikromobilitet fylder relativt meget i mediebilledet, fylder de stadig noget mindre i gadebilledet (på trods af at andelen ser ud til at være voksende). At få tilstrækkeligt med data har derfor været udfordrende. Dette er løst ved, at flere rådgivere fra Via Trafik kontinuerligt har foretaget registrering i trafikken fx til/fra arbejde og på andre ture, samtidig med at dette tilnærmelsesvis er gjort året rundt. På denne måde har vi fået tilstrækkeligt med data til at kunne give en troværdig vurdering af hjelmbrugen for forskellige undergrupper og udviklingen af denne.

Hvem er målgruppen for oplægget?

Dette er helt ny viden om hjelmbrug for alle trafikantgrupper, alder og køn. Indlægget henvender sig derfor til alle, som arbejder med mikromobilitet, trafikantadfærd og trafiksikkerhed, dvs. både yngre og erfarne vej- og trafikingeniører/planlæggere samt både ansatte i Vejdirektorat, kommuner, private rådgivere, Rådet for Sikker Trafik, Politik og interesseorganisationer.